

9

הלכות חנוכה סימן תרעז

ג טור בשם תשו' אביו הראש"ש ד א"ח
 ה מהר"י אשכנזי
 בשם א"ח וכן כתב המרדכי

(ז) * לעצמו (ח) צריך להדליק בפתחו (ט) יאע"פ שאותו בית אינו מיוחד אלא לשינה והוא אוכל על שלחן בעל הבית וה"ה לבן (י) האוכל אצל אביו: הגה (יא) וי"א דזמן הזה שמדליקים בפנים ממש דליק (יב) * במקום שאוכל וכן נהגו (תשובה רשנ"א סי' תקמ"ג): ב (יג) יקטן שהגיע לחיניך צריך להדליק: ג הי"א שאע"פ שמדליקין עליו בתוך ביתו אם הוא במקום שאין בו ישראל מדליק בברכות: הגה (יד) כי חייב לראות הנרות (מרדכי) וכן נוהגין ואפי' אם הוא אצל יהודים ורואה הנרות

באר היטב

שה"ה אם הנבע"ז מקנה לו חלק בשמן במתנה שרי מ"א:

משנה ברורה

ביאור הלכה

פתוחה והנבע"ז הלא הדליק נר חנוכה מ"מ חיישין כששדעו שפה החאכבן אורה אחד (טו) יאמרו שלא הדליק נר חנוכה: (ז) לעצמו. משמע מזה דכשלין פתח פתוח אפילו הוא מתאכסן בחדר צפני עצמו יכול להשתתף בפריטי עם נבע"ז או אם הוא נשוי יכול לסמוך על ביתו ויש פוסקים שסוברין דכ"ו זמן הגמרא שהיו מדליקין בפתחי הבתים ובחצרות אצל האידנא שמדליקין בפנים בבת כל אורחים היינו אפילו נשוי שביתו מדליקין עליו בודאי ג"כ צריך להדליק בעצמו בכל גווני דמי יודע באכסניא אם יש לו אשה בבת שמדלקת עליו ואחז למיחשדיה וגם להשתתף בפריטי אינו מועיל משום דכיון שהמנהג כהיום שכל אחד מדליק בבת צפ"ע אחרו בני הבית לחשדו ומסיק המ"א שאין להחמיר בדבריהם כ"א כשיש לו עכ"פ חדר צפ"ע אצל אם אין לו חדר צפ"ע יכול לסמוך לאנשי ביתו שהדליקו עליו בבתו או אפריטי ועיין לעיל בקוף סק"ג שכתבנו דכשיש לו נר נכון יותר להדליק בעצמו ועיין לעיל בסמ"ח תרע"ו שהבאנו כמה פוסקים שסוברין דכשהוא סומך על אנשי ביתו אף שיו"א בזה די נר חנוכה מ"מ כשהוא אצל נר חנוכה יש אומרים שצריך לבדק שעה נסים וע"כ נכון יותר להדליק בעצמו אפילו נר אחד ולא לסמוך על קולא זו ועיין לקמיה בס"ג מה שכתבנו בזה: (ח) צריך להדליק וכו'. וכיון דבהם ההלכה אינו אלא משום חשדא (טו) וי"א דלא יצרך אם יודע שמדליקין עליו בבתו אצל אם אין מדליקין עליו בבתו (י) צריך לבדק דכיון שהוא מדליק בעצמו

מיירי אפילו אין הבית חלוק מחובו אלא שהאורה יש לו בבת וזהו אחר שהוא משתמש שם וצאתו וזהו יש לו פתח לחדו שהוא נכנס ויו"א דרך שם וחיישין להשדא כשלא דליק לעצמו או דמיירי דוקא שהבית חלוק מחובו יש לו חדר מיוחד שם או חיישין להשדא וכן משמע לכאורה לשון השו"ע מסוף דבריו. וכן מלשון הרמב"ם בפ"ד הלכה י"א וי"א דה"כ מלאמי כעין זה שכתב"ל סימן קפ"ה שיש שני דעות בזה וי"ל קצת: * לעצמו. עיין מ"ב ודעי שכתב מקור דברי מוכנה אני להעמיק לשון המ"א וי"ל והאידנא שמדליקין בפנים אפילו אורחים מדליקין (דיני מהר"ו סי' ל"א ומהר"ל סימן קמ"ה) ודוקא כשאוכל בחדר צפ"ע עכ"ל והנה הא"ר השיב עליו דשם מוכח שהדא דמתמירין בכל גווני ומה שהפמ"ג רוצה לדחוק עצמו וליטב המעיין שם בפנים יראה שם שהאמת עם א"ר והנה הרבה עמלתי על דברי המ"א אור ישראל אך יטעה בזה ח"ו. ומלאמי אה"כ בזהגה חוספות שנת על א"י"ה בקופו ע"ש ומוכח מדבריו שדעת המ"א להורות שאפילו אין פתח פתוח לעצמו ואף כשהוא אוכל בחדר צפ"ע. והנה באמת דעת מהר"ו ומהר"ל להחמיר בכל גווני אך דעת המ"א להורות כשיטתם כשאוכל בחדר צפ"ע עכ"פ ולפי"י מה דמסיק ודוקא הוא הכרעת עצמו ומיושב בזה השגת הא"ר: * במקום שאוכל. עיין מ"ב מש"כ דמי שסועד אצל חבירו באקראי ויש לו שם בית באותו העיר וכו'. ודוקא באופן זה אצל אם הולך הוא וכל אנשי ביתו לבית אביו או חמו בקביעות על ח' ימי חנוכה דבר ברור הוא שבין שסועד ויש שם כל ימי חנוכה אף שפיוס אוכל אכילת ערבי בבתו שאינו מדליק אלא בבת שאוכל ויש שם בלילה דכיון שאין שום אדם בבת למי דליק וכו"ש האידנא שהסיר לפני הבית ומיין שישים בני הבית שם

בודאי אינו משתתף עמהם בפריטי וחל עליו מדינה חובת הדלקה: (ט) אף על פי שאותו בית וכו'. טעמו שכוין שיש לו בית מיוחד לשינה והעולם רואין אותו נכנס ויו"א ב' איכא חשדא אם אינו מדליק שאין העולם יודעין שאוכל במקום אחר [טור]: (י) האוכל אצל אביו. ואפילו (יא) אוכל אצלו בקביעות כיון דהטעם משום חשד: (יא) וי"א דבזה"ו וכו'. ועיין באחרונים שכתבנו דגם הדעה ראשונה מודה בזה"ו דכיון שמדליקין בפנים ליכא חשדא מעוברים ושבים אלא מבני הבית והם יודעים שמדליק במקום שאוכל (יט) או משתתף עם נבע"ז שם: (יב) במקום שאוכל. דמקום אכילתו עיקר. ודוקא לענין באכסניא הנ"ל שאין ביתו אצלו או לענין בן הסמוך על שולחן אביו (כ) אצל מי שסועד אצל חבירו באקראי ויש לו שם בית באותו העיר צריך ליתן לביתו להדליק שם נר חנוכה ואם אינו רוצה לזה ממקום שסועד יצוה לאשתו שמדליק עליו בבתו ומ"מ מזהו צו יותר ממשלוחו ועיין בזה"ל: ב (יג) קטן שהגיע לחיניך וכו'. לפי מה שפסק המחבר בסי' תרע"א ס"ב דאפילו המהדרין מן המהדרין אין מדליקין רק נר אחד לכל אנשי הבית ורק שמוסיפין והולכין בכל יום נר אחד יותר ע"כ מיירי כאלו שהקטן הזה יש לו בית צפ"ע וע"כ צריך להדליק ולצדק אצל לדין דנהגין שכל אחד צריך להדיר ולהדליק צפ"ע א"כ גם הקטן הזה צריך בכל גווני להדליק צפ"ע והכי פסק הרמ"א לעיל בקוף סימן תרע"ה אצל דעת הש"ג והמאירי דאפילו לדין א"כ לחנך הקטן להדליק צפ"ע אם לא שיש לו בית צפ"ע: ג (יד) כי חייב לראות. זה קוטר (כא) לסימן תרע"ו ס"ג דסובר שם דכשמדליקין בבתו א"כ לצדק על הראיה ודין דכאן הוא מן המרדכי ושם סתם המחבר כשארי פוסקים שחולקין עליו (כב) ולכן לדינא אין לנהוג כן להדליק בצרכה א"כ שיאמר שאינו רוצה ללכת בהלכות אשתו וכמ"ש רמ"א אה"ו ועיין

שער הציון

(טו) מחה"ש: (טז) הכה"ג והפ"ר סוברין דלא יצרך והמ"א ועוד כמה אחרונים מתקנין מההיא דתלמי: (יז) הכרעת הגאון ר"צ פרינקלי (יש) שם ט"ס דפוס) והדן עמו: (יח) מ"א: (יט) היינו לענין אכסניא אצל לענין בן אם הוא סומך על שולחן אביו בקביעות הרי הוא בכלל נר איש וביתו וי"א להשתתף אם לא שרואה להיות ממהדרין נר לכל אחד [כן מוכח מן מהר"א בשם א"ח המוצא בג"י וכו"ז המ"א בריס הסימן] וכו"כ הפמ"ג ומדברי הפ"ר מוכח שהוא סובר לדרך לאשתחובי אה"כ מלאמי במאירי דהתוס' סבר כפ"ר"ם והוא חולק עליהם [יש שם ט"ס דמוכח]: (כ) מ"א וט"ו וס"א: (כא) הפ"ר והג"ר. והמאמר"ר מיישב בדוחק דדעת המחבר דשאלי האם שהוא נמקום ישראל ורואה הנרות דכיון שפטור מעיקר המצוה ע"י שמדליקין עליו בבתו וא"כ להדליק וגם רואה הנרות אע"פ שמדליקין עליו בתוך ביתו מ"מ חייב הוא לראות הנרות ומאחר שצריך להדליק כדי לראות הנרות שהוא נמקום שאין שם ישראל ואינו רואה הנרות אע"פ שמדליקין עליו בתוך ביתו מ"מ חייב הוא לראות הנרות כדי לראות הנרות מדליקין בצרכות כיון שהוכרע ונאסר להדליק ומפני שלא ברור לו להמחבר סברא זו לפיכך כתב בשם י"א עכ"ל ולדינא בודאי אין לנהוג כן כמו שכתבתי בפנים: (כב) פ"ר"ם ולבשי שרד: